

Marlena Gołębiowska

Skokowy wzrost adopcji AI w UE – czy Europa Środkowa nadąza za zmianą?

Najnowsze dane Eurostatu przynoszą wyraźny sygnał: adopcja sztucznej inteligencji w przedsiębiorstwach państw Unii Europejskiej wyraźnie przyspiesza. W 2025 r. średnio 20% firm korzystało z technologii AI – to wzrost o 6,5 punktu procentowego w ciągu zaledwie jednego roku. Za tym zagregowanym wynikiem kryją się jednak głębokie dysproporcje: wiele państw Europy Środkowej nie nadąza za tempem tej zmiany, a dystans wobec średniej unijnej rośnie.

Skala przełomu. Wzrost wykorzystania AI przez przedsiębiorstwa w Unii Europejskiej w 2025 r. jest bezprecedensowy w dotychczasowej historii zbierania tych danych przez Eurostat. O ile odsetek firm korzystających z AI wzrósł między 2021 r. a 2024 r. o 5,9 pp (z 7,6% do 13,5%), o tyle sam rok 2025 przyniósł przyrost o 6,5 pp (z 13,5% do prawie 20%) – więcej niż cały poprzedni okres obserwacji. Innymi słowy, roczna dynamika adopcji tej technologii przewyższyła skumulowany przyrost z trzech poprzednich lat. Istotnym czynnikiem tego przyspieszenia było upowszechnienie narzędzi generatywnej AI. W 2025 r. niemal jedna trzecia obywateli UE – 32,7% – korzystała z narzędzi opartych na tej technologii. Korzystanie z nich przez poszczególne osoby to oczywiście nie to samo co strategiczne wdrożenie AI w organizacji – niemniej rosnące oswojenie z technologią wydaje się obniżać próg gotowości do podejmowania decyzji o zastosowaniu ich na poziomie przedsiębiorstwa.

Jednocześnie dynamika adopcji pozostaje głęboko nierównomierna między państwami członkowskimi UE. Podczas gdy w Danii odsetek przedsiębiorstw wykorzystujących technologie AI osiągnął w 2025 r. poziom 42%, w Finlandii – 37,8%, a w Szwecji – 35%, żadne z państw Europy Środkowej nie zbliżyło się do tych wartości. Spośród jedenastu analizowanych państw regionu jedynie Estonia (23,4%), Słowenia (21,6%) i Litwa (21,3%) przekroczyły unijną średnią. Pozostałe państwa uplasowały się poniżej tej granicy: Słowacja (18,0%), Czechy (17,6%), Chorwacja (15,2%), Łotwa (12,2%), Węgry (10,4%), Bułgaria (8,6%), Polska (8,4%) i Rumunia (5,2%). Trzy ostatnie znalazły się na końcu całego unijnego zestawienia. Tym samym Europa Środkowa jako region pozostaje wyraźnie zróżnicowana pod względem wykorzystania sztucznej inteligencji w biznesie. Obok państw, które dorównują średniej unijnej lub nawet ją przekraczają, funkcjonują gospodarki, dla których zastosowanie tej technologii w przedsiębiorstwach pozostaje marginalne (więcej o wykorzystaniu poszczególnych technologii w ubiegłych latach – [Komentarze IEŚ nr 1276](#)).

Europa Środkowa: trzy prędkości. Różnice te skłaniają do wyodrębnienia wśród państw regionu trzech grup, różniących się nie tylko poziomem adopcji AI w biznesie, ale też dynamiką zmian względem średniej unijnej.

- Pierwszą grupę tworzą Estonia, Litwa i Słowenia – państwa, które utrzymują lub wręcz umacniają pozycję regionalnych liderów. Estonia i Litwa zanotowały przy tym wyraźny wzrost wykorzystania AI w biznesie w ciągu roku – odpowiednio +9,5 pp i +12,5 pp, co oznacza rzeczywiste skracanie dystansu do europejskiej czołówki.
- Drugą grupę stanowią Słowacja i Czechy – państwa rozwijające się w tym zakresie w tempie zbliżonym do średniej unijnej lub nieznacznie ją przekraczającym. Słowacja zanotowała wzrost o 7,2 pp, Czechy o 6,3 pp – oba państwa nie tracą zatem dystansu wobec średniej unijnej, ale też go w istotny sposób nie zmniejszają.
- Trzecią i jednocześnie najliczniejszą grupę tworzą Chorwacja, Łotwa, Węgry, Bułgaria, Polska i Rumunia – państwa, w których wdrożenie AI w przedsiębiorstwach pozostaje wyraźnie niższe niż w UE, a tempo wzrostu jest niewystarczające, by tę lukę niwelować. W przypadku Polski wzrost wyniósł 2,5 pp, natomiast Rumunii i Bułgarii – 2,1 pp.

Rozwój własnych technologii AI: głębsze warstwy dysproporcji. Wykorzystanie AI przez przedsiębiorstwa oraz zdolność do jej współtworzenia to dwie odrębne kwestie. O ile pierwsza dotyczy stopnia, w jakim firmy korzystają z dostępnych rozwiązań, o tyle druga odnosi się do możliwości ich samodzielnego rozwijania. Gospodarka, która wyłącznie absorbuje technologie opracowane gdzie indziej, pozostaje w strukturalnej zależności – nawet jeśli wskaźniki adopcji wyglądają zachęcająco.

W tym wymiarze dysproporcje są równie wyraźne. Odsetek przedsiębiorstw rozwijających własne rozwiązania AI jest w wielu państwach Europy Środkowej wyraźnie niższy. Liderami w UE pozostają Finlandia (7,3%), Szwecja (7,0%) i Belgia (6,6%). Spośród jedenastu analizowanych państw regionu dane za 2025 r. dostępne są dla ośmiu: najwyższy wynik odnotowała Litwa (4,4%), następnie Chorwacja (3,5%) i Słowenia (3,0%), Słowacja (2,3%), Polska (2,1%), Bułgaria (2,1%), Łotwa (1,9%) i Węgry (1,4%).

Gotowość do adopcji: zwiastun przyszłych trendów. Warto odnotować dane dotyczące odsetka przedsiębiorstw, które rozważały – lecz jeszcze nie wdrożyły – technologii AI. Wskaźnik ten traktować można jako barometr przyszłej adopcji. W 2025 r. średnia UE wyniosła 11,1%. Polska zanotowała tu zaledwie 3,9% – najniższy wynik w całej UE – co wskazuje na systemowo niski poziom zainteresowania AI wśród polskich przedsiębiorców, a nie wyłącznie na bariery implementacyjne. Dla kontrastu, Litwa osiągnęła 16,2%.

Wnioski. Dane Eurostatu potwierdzają, że rok 2025 stanowi przełomowy moment w wykorzystaniu AI przez europejskie przedsiębiorstwa. Jednak skala tego przełomu jest głęboko nierówna – zarówno między regionami UE, jak i w obrębie samej Europy Środkowej. Dla większości państw regionu dynamika transformacji w obszarze pozostaje niewystarczająca: rośnie nie tylko dystans do liderów nordyckich i zachodnioeuropejskich, ale też do średniej unijnej. Ma to istotne znaczenie, ponieważ technologia ta jest coraz powszechniej postrzegana jako jeden z kluczowych czynników wzrostu produktywności – w warunkach, w których Europa Środkowa zmagają się jednocześnie z presją kosztową, zmianami demograficznymi i koniecznością zmiany modelu konkurencyjności, jej wdrożenie przestaje być wyborem strategicznym, a staje się warunkiem utrzymania pozycji. Wyjątki – Estonia i Litwa – pokazują, że konwergencja jest możliwa, jednak wymaga konsekwentnej polityki publicznej, inwestycji w kompetencje cyfrowe oraz sprzyjającego ekosystemu dla innowacji ([„Komentarze IEŚ”, nr 1364](#), [„Komentarze IEŚ”, nr 1395](#), [„Komentarze IEŚ”, nr 1509](#)).

Kwestia nierównomiernego dyfuzji AI wybrzmiała wyraźnie również podczas tegorocznego Światowego Forum Ekonomicznego w Davos. Kristalina Georgieva, szefowa MFW, wskazała wprost, że szanse płynące z AI są znacznie bardziej obecne w jednych gospodarkach niż w innych. Dla państw Europy Środkowej z rosnącą luką adopcijną – a więc przede wszystkim dla Polski, Rumunii i Bułgarii – pojawia się pytanie, jak szybko nadrobić dystans, zanim stanie się on trwałą składową różnic w konkurencyjności ([„Prace IEŚ”, nr 10/2025](#)).

Dane przedstawione w niniejszym opracowaniu dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających co najmniej 10 osób, obejmujących wszystkie rodzaje działalności gospodarczej z wyjątkiem rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa, górnictwa i wydobywania oraz sektora finansowego. Źródło danych: Eurostat.